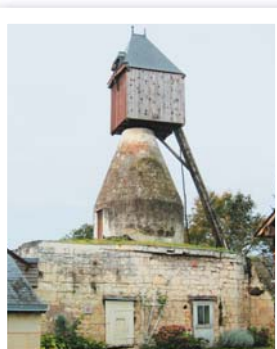

Údolí řeky Loiry, to nejsou jen zámky, o kterých jsme se již zmínili. Najdeme tu staré větrné mlýny, některé téměř opuštěné vesničky či ruiny hradů. Stopy tady zanechaly i slavné osobnosti. Zdejší romantická krajina nahrávala taktéž legendám. Některé z nich jsou dodnes živé. Celá oblast je protkána kanály, které byly kdysi velmi důležité především pro dopravu zboží. Některé dodnes funkční vodní cesty už slouží pouze turistům. Určitě se budeme divit, když zjistíme, že na území Francie je celkově 7 531 km vnitrozemských splavných kanálů.

větrný mlýn

V této oblasti je cestování po vodě rovněž zajímavé. Můžeme si vybrat z nespočetné nabídky různých plavidel, která se naučíme velmi snadno ovládat. A pak už můžeme jen sledovat, kam nás který kanál zavede... Jsou tu města, která si zachovala svoji historickou tvář, ale byla i částečně přestavě-

splavný kanál

na současnými architekty. Oblast si postupně procestujeme, abychom se seznámili především se zajímavými místy, která sice nepatří k nejznámějším, ale která si zaslouží, abychom je objevili. Když se řekne Loira, vybaví si každý především zámky. Proto si v úvodu musíme říci, jak vlastně v této oblasti vznikaly a jak se na nich žilo.

zámek Sully-sur-Loire

PRVNÍ STAVBY ZÁMKŮ

První zprávy o hradech v této oblasti máme z období od 5. do 10. století. Po krajině se v hojném množství pohybovali lupiči a lapkové, proto můžeme hovořit spíše o obranných pevnostech. V 11. století už se začínaly stavět kamenné hrady. Život v nich nebyl vůbec jednoduchý. Bylo tam stále vlhko, v zimě se hrad nedal příliš vytopit, takže hodně lidí trpělo revmatismem. Veškerý život všech obyvatel se odehrával v jedné místnosti v prvním poschodí. K velkým změnám došlo ve 12.–13. století. Začaly se stavět zámky a původní hrady se na zámky přestavovaly.

gotická katedrála

Velká změna byla, že už se budovaly podle plánů a stavěli je odborníci – zedníci. A jak taková stavba nového sídla probíhala? Někdo musel dát finance, což byl většinou budoucí majitel nové stavby. V té době ještě neexistovaly technické výkresy, proto bylo třeba nejprve vyrobit dřevěný model, aby byly vidět alespoň hlavní rysy nové stavby. Důležitě postavení měl člověk, který na všechno dohlížel – dnes bychom řekli architekt, hlavní inženýr, stavbyvedoucí – mohli bychom mu dát mnoho titulů. Po dokončení jedné části stavby byl tento nepostradatelný člověk většinou od-

měněn soudkem dobrého vína! V 16. století je na stavbách vidět vliv italské renesance. Ta se z Itálie do zbytku Evropy dostávala poměrně těžko. Země za Alpami měly především gotické stavby!

A tady si musíme uvědomit zásadní rozdíl. Gotiku proslavily zejména stavby katedrál a klášterů, ale renesance se zcela obrátila ke stavbám světským. Lidé hledali nové hodnoty a smysl pozemského života, který vycházel z antiky. Nové duchovní hnutí se začalo nazývat renesancí, což znamenalo znovuzrození antických vzorů. Jak to tedy bylo se stavbami zámků? Stavby královských, ale i měšťanských sídel téměř všude ztratily obranný charakter. Jinak se uvažovalo o tom, kam novou stavbu umístit. Na břeh řeky, nebo na vyvýšené návrší, odkud by byl výhled na řeku? Schodiště bylo většinou uprostřed fasády, zámku už nechyběl ani velký přijímací dvůr, což bylo vlastně někde první nádvoří. Právě tady mohl majitel zámku vítat návštěvníky, kteří až sem dojeli kočárem. I v období renesance byli lidé věřící a šlechtici se nechtěli zúčastňovat mší společně s chudým lidem. Proto se v zámcích dost často stavěly kaple, které sloužily k jejich soukromým modlitbám.

Zámky se začaly stavět všude – to znamená nejenom ve městech, ale i na venkově. Dnes to jsou větší-

zámecký hotel